

UNIVERZITA KARLOVA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

NÁM. CURIEOVÝCH 7, PRAHA 1, 116 40
tel. +420 221 005 527 fax. +420 224 810 472

Finanční právo II (HP 0132)

zimní semestr akademického roku 2017/2018

Anotace

Předmět Finanční právo, který zahrnuje předměty Finanční právo I a II, podává základní informace o finančním právu a finanční vědě. Finanční věda je ekonomickou vědou pojednávající o financích a finanční činnosti státu. Na výklad o finanční vědě navazuje výklad o finančním právu, které je samostatným oborem veřejného práva regulujícím veřejné finance. Nejprve je pozornost zaměřena na obecnou část finančního práva (zejména otázky vymezení finančního práva, pramenů finančního práva, finančněprávních vztahů atd.). Následně jsou předmětem výkladu jednotlivé podobory finančního práva (zvláště rozpočtové právo, daňové právo v širším slova smyslu, měnové a devizové právo a právo finančního trhu), která tvoří fiskální a nefiskální část finančního práva. Opominuto není ani bankovní a pojišťovací právo.

Anotace v anglickém jazyce

The course, divided into two parts, provides basic information on financial law and financial science. Financial science is an economic discipline dealing with finances and the state's financial activity. The topic of financial science is followed by the topic of financial law (legal regulation of public finances) which falls within the category of public law. The course first focuses on the general issues of financial law (e.g. the definition of financial law, sources of financial law, relations arising within financial law, etc.). Secondly, attention will centre on the sub-branches of financial law (e.g. budgetary law, tax law in a broader sense, monetary and foreign exchange law and financial market law) which constitute the fiscal and non-fiscal part of financial law. Banking law and insurance law are covered too.

Sylabus

Předmět Finanční právo II zahrnuje tato témata

- úvod do daňového práva,
- správa daní,
- přímé důchodové daně,
- přímé majetkové daně,
- nepřímé daně,
- poplatky a ostatní příjmy veřejných rozpočtů,
- mezinárodní zdanění,
- clo.

Sylabus v anglickém jazyce

The Financial law II. course comprises the following topics:

- introduction to tax law
- tax administration
- direct income taxes
- direct property taxes
- indirect taxes
- charges and other revenues of public budgets
- international taxation, and
- customs.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. NĚMEČEK, Eduard. *Úvod do studia finanční politiky*, Praha: Všehrd, 2001. 61 s. ISBN 80-85305-45-3.
2. BAKEŠ, Milan, Marie KARFÍKOVÁ, Petr KOTÁB a Hana MARKOVÁ. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 519 s. ISBN 978-80-7400-440-7.
3. VYBÍRAL, Roman et al. *Praktikum Finanční právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 191 s. ISBN 978-80-7380-532-6.

Ostatní literatura:

1. BAXA, Josef, et al. *Daňový řád. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, 800 s. ISBN 978-80-7357-564-9.
2. BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, s. 332. ISBN 978-80-7478-045-5.
3. KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a kol. *Pojišťovací právo*. Praha: Leges, 2010, 351 s. ISBN 978-80-87212-45-5.
4. KOLEKTIV AUTORŮ: *Pocta Prof. JUDr. Milanu Bakešovi, DrSc., k 70. narozeninám*, Praha: Leges, 2009. 455 s. ISBN 978-80-87212-23-3.
5. KOLEKTIV AUTORŮ: *Acta Universitatis Carolinae: Finanční právo v první dekádě 21. století*. Iuridica 4/2010. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1914-9, ISSN 0323-0619.
6. KOLEKTIV AUTORŮ: *Acta Universitatis Carolinae: Daňové právo ve světle rekodifikace soukromého práva*. Iuridica 3/2013. Praha: Karolinum, 2014. ISSN 0323-0619.
7. MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 2007, 248 s. ISBN 978-80-7179-598-8.
8. MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*, Beroun: Eva Rozkotová - IFEC, 2008. 152 s. ISBN 978-80-87146-08-8.
9. NĚMEČEK, Eduard. *Mezinárodní měnový systém*, Praha: Karolinum, 2000. 247 s. ISBN 80-246-0081-1.
10. RADVAN, Michal, et al. *Finanční právo a finanční správa: Berní právo*. 1. vydání. Brno: Doplněk, Masarykova univerzita, 2008. 509 s. ISBN 978-80-210-4732-7, 978-80-7239-230-8.
11. RADVAN, Michal. *Místní daně*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 244 s. ISBN 978-80-7357-932-6.
12. ŠTURMA, Pavel a Michal TOMÁŠEK et al. *Nové jevy v právu na počátku 21. století, III. Proměny veřejného práva, kapitola 5 Daňové právo České republiky v kontextu s právem Evropské unie*, Praha: Karolinum, 2009. 481 s. ISBN: 978-80-246-1662-9.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. **Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod**
2. zákon č. **6/1993 Sb.**, o České národní bance
3. zákon č. **456/2011 Sb.**, o Finanční správě České republiky
4. zákon č. **17/2012 Sb.**, o Celní správě České republiky
5. zákon č. **166/1993 Sb.**, o Nejvyšším kontrolním úřadu
6. zákon č. **218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
7. zákon č. **250/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
8. zákon č. **243/2000 Sb.**, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
9. zákon č. **320/2001 Sb.**, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
10. zákon č. **280/2009 Sb.**, daňový řád
11. zákon č. **586/1992 Sb.**, o daních z příjmů
12. zákon č. **338/1992 Sb.**, o dani z nemovitých věcí

13. zákon č. **16/1993 Sb.**, o dani silniční
14. zákonné opatření Senátu č. **340/2013 Sb.**, o dani z nabytí nemovitých věcí
15. zákon č. **187/2016 Sb.**, o dani z hazardních her
16. zákon č. **235/2004 Sb.**, o dani z přidané hodnoty
17. zákon č. **353/2003 Sb.**, o spotřebních daních
18. část 45. – 47. zákona č. **261/2007 Sb.**, o stabilizaci veřejných rozpočtů
19. zákon č. **565/1990 Sb.**, o místních poplatcích
20. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie
21. zákon č. **242/2016 Sb.**, celní zákon
22. zákon č. **21/1992 Sb.**, o bankách
23. zákon č. **136/2011 Sb.**, o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance
24. zákon č. **284/2009 Sb.**, o platebním styku
25. zákon č. **254/2004 Sb.**, o omezení plateb v hotovosti
26. zákon č. **229/2002 Sb.**, o finančním arbitrovi
27. zákon č. **277/2013 Sb.**, o směnářské činnosti
28. zákon č. **256/2004 Sb.**, o podnikání na kapitálovém trhu
29. zákon č. **240/2013 Sb.**, o investičních společnostech a investičních fondech
30. zákon č. **15/1998 Sb.**, o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. **388/1991 Sb.**, o Státním fondu životního prostředí České republiky
2. zákon č. **239/1992 Sb.**, o Státním fondu kultury České republiky
3. zákon č. **496/2012 Sb.**, o audiovizí
4. zákon č. **104/2000 Sb.**, o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. **211/2000 Sb.**, o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
6. zákon č. **256/2000 Sb.**, o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu)
7. zákon č. **23/2017 Sb.**, o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
8. zákon č. **25/2017 Sb.**, o sběru vybraných údajů pro účely monitorování a řízení veřejných financí
9. Smlouva o fungování Evropské unie
10. směrnice Rady **2006/112/ES**, o společném systému daně z přidané hodnoty
11. směrnice Rady **2008/118/ES**, o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS
12. směrnice Rady **2003/96/ES**, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny
13. směrnice Rady **2011/96/EU**, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států
14. směrnice Rady **2003/49/ES**, o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států
15. nařízení č. **966/2012** Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie
16. rozhodnutí Rady č. **2014/335**, o systému vlastních zdrojů Evropské unie
17. zákon č. **420/2004 Sb.**, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
18. zákon č. **248/2000 Sb.**, o podpoře regionálního rozvoje
19. zákon č. **134/2016 Sb.**, o zadávání veřejných zakázek

20. zákon č. **215/2004 Sb.**, o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
21. vyhláška č. **323/2002 Sb.**, o rozpočtové skladbě
22. zákon č. **471/2011 Sb.**, o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek
23. zákon č. **164/2013 Sb.**, o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů
24. sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. **100/2003 Sb.**, o Smlouvě mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku
25. zákon č. **634/2004 Sb.**, o správních poplatcích
26. zákon č. **549/1991 Sb.**, o soudních poplatcích
27. zákon č. **87/1995 Sb.**, o spořitelních a úvěrních družstvech
28. zákon č. **277/2009 Sb.**, o pojišťovnictví
29. zákon č. **190/2004 Sb.**, o dluhopisech
30. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **575/2013** ze dne 26. června 2013 o omezitelných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012
31. zákon č. **374/2015 Sb.**, o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu
32. zákon č. **253/2008 Sb.**, o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
33. zákon č. **42/1994 Sb.**, o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením
34. zákon č. **427/2011 Sb.**, o doplňkovém penzijním spoření
35. zákon č. **377/2005 Sb.**, o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech)
36. zákon č. **257/2016 Sb.**, o spotřebitelském úvěru
37. vyhláška č. **274/2011 Sb.**, o provedení některých ustanovení zákona o oběhu bankovek a mincí
38. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/751 ze dne 29. dubna 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce
39. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **924/2009** ze dne 16. září 2009 o přeshraničních platbách ve Společenství a zrušení Nařízení (ES) č. 2560/2001
40. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **2015/847** ze dne 20. května 2015 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a o zrušení nařízení (ES) č. 1781/2006
41. zákon č. **38/2004 Sb.**, o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona
42. nařízení Komise (ES) č. **809/2004** ze dne 29. dubna 2004, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES, pokud jde o údaje obsažené v prospektech, úpravu prospektů, uvádění údajů ve formě odkazu, zveřejňování prospektů a šíření inzerátů
43. sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. **569/1992 Sb.**, o Dohodě mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Nizozemským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Finanční právo II je zakončen zkouškou.
2. Za úspěšné složení zkoušky z předmětu Finanční právo II získá student 6 kreditů.
3. Zkouška z předmětu Finanční právo II je kombinovaná, tj. sestává se z písemné a z ústní části.
4. Písemnou a ústní část zkoušky je nutné složit ve stejném úseku studia (ročníku).

Písemná část zkoušky z předmětu Finanční právo II

5. Písemnou část zkoušky může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na 2 opravné termíny.
6. Písemná část zkoušky se koná formou celokatederního testu. Celokatederní testy se konají vždy ve zkuškovém období zimního semestru a rovněž ve zkuškovém období letního semestru.
7. Za úspěšně složenou písemnou část zkoušky se považuje rovněž úspěšné absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II v zimním semestru.
8. Studentovi, který úspěšně neabsolvuje písemnou část zkoušky z předmětu Finanční právo II ani v druhém opravném termínu, bude zkouška z předmětu Finanční právo II klasifikována známkou "neprospěl/a" (4).

Absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II v zimním semestru

9. K úspěšnému absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II v zimním semestru je nutné splnit podmínku alespoň 80 % účasti na seminářích (tuto podmínku není možné nahradit podmínkou jinou) a úspěšně složit seminární test.
10. Ze seminárního testu je možné získat nejvíce 30 bodů.
11. K úspěšnému složení seminárního testu je potřeba získat nejméně 20 bodů.
12. Obsah seminárního testu a další podmínky pro úspěšné absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II v zimním semestru stanoví vedoucí příslušného semináře.

Písemná část zkoušky z předmětu Finanční právo II konaná formou celokatederního testu

13. Předmětem písemné části zkoušky z předmětu Finanční právo II konané formou celokatederního testu jsou témata přednášená na přednáškách a probíraná na seminářích z předmětu Finanční právo II v zimním semestru (tj. zejména daňové právo, poplatkové právo a celní právo). Při skládání celokatederního testu je možné používat kalkulačku a nekomentované znění těchto právních předpisů:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí
- zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění zákona č. 298/2016 Sb.
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
- části 45. – 47. zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů – daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Rozhodné je vždy znění příslušného právního předpisu platné a účinné v den konání celokatederního testu.

14. Časový limit pro vypracování celokatederního testu je 60 minut.
15. Celokatederní test se skládá z 9 testových otázek a 2 příkladů, nejvíce lze získat 30 bodů.

16. Za otázky č. 1-9 je možné získat za každou otázku 0, 1, 1,5 nebo 2 body a za otázky č. 10 a 11 (příklady) za každou otázku 0 až 6 bodů.
17. K úspěšnému složení celokatederního testu je nutné získat nejméně 20 bodů.
18. U otázek č. 1-9 může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi. Odpovědi ANO/NE se označují křížkem. U příkladů se hodnotí postup a výsledek řešení příkladu.

Ústní část zkoušky z předmětu Finanční právo II

19. K ústní části zkoušky z předmětu Finanční právo II bude student připuštěn po úspěšném absolvování písemné části zkoušky.
20. Student bude odpovídat na dvě otázky (jednu z koše A a jednu z koše B), které si vylosuje.
21. Celkový výsledek kombinované zkoušky z předmětu Finanční právo II bude klasifikován zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4). Zkoušející může při hodnocení přihlídnout k výsledku písemné části zkoušky.
22. V případě klasifikace známkou "neprospěl/a" (4), student v daném akademickém roce opakuje pouze ústní část zkoušky.

Zkouškové otázky k ústní části zkoušky

Student si vylosuje jednu otázku z koše A a jednu otázku z koše B.

KOŠ A

- A 1. Finanční věda a finanční politika
- A 2. Měnová, devizová a rozpočtová politika
- A 3. Finance, finanční vztahy a finanční činnost
- A 4. Předmět, systém a prameny finančního práva
- A 5. Finančněprávní vztahy a jejich charakteristické znaky
- A 6. Subjekty finančněprávních vztahů
- A 7. Státní dozor a dohled na úseku finanční činnosti
- A 8. Finanční kontrola ve veřejné správě a kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu
- A 9. Rozpočtové právo, jeho ústavní základy a ostatní prameny
- A 10. Zásady rozpočtového práva
- A 11. Rozpočtová soustava a obsah veřejných rozpočtů
- A 12. Příprava, sestavování a schvalování veřejných rozpočtů
- A 13. Rozpočtové hospodaření, jeho kontrola a uzavření
- A 14. Fondovní hospodaření
- A 15. Veřejná podpora
- A 16. Měnové a devizové právo
- A 17. Směnitelnost měny a směnářská činnost
- A 18. Hotovostní peněžní oběh
- A 19. Bezhotovostní platební styk
- A 20. Finanční arbitř
- A 21. Právní úprava a postavení České národní banky
- A 22. Činnosti České národní banky
- A 23. Pojem, druhy a činnosti bank
- A 24. Bankovní soustava a regulace
- A 25. Pojišťovny a penzijní společnosti
- A 26. Finanční trh – pojem, členění a charakteristika
- A 27. Subjekty finančního trhu a jejich kategorizace
- A 28. Instrumenty finančního trhu
- A 29. Investiční služby a regulované trhy cenných papírů
- A 30. Investiční společnosti a investiční fondy

KOŠ B

- B 1. Daňová soustava a principy jejího uspořádání
- B 2. Poplatková soustava a principy jejího uspořádání
- B 3. Základní a ostatní prvky právní konstrukce daní
- B 4. Pojem, funkce a druhy daní, poplatků a cla
- B 5. Subjekty a předmět daně z příjmů fyzických osob
- B 6. Zdaňování příjmů ze závislé činnosti
- B 7. Zdaňování příjmů ze samostatné činnosti
- B 8. Zdaňování příjmů z nájmu a ostatních příjmů
- B 9. Základ, sazba a výpočet daně z příjmů fyzických osob
- B 10. Daň z příjmů právnických osob
- B 11. Správa daní z příjmů
- B 12. Daňové odpisy a daň vybíraná srážkou
- B 13. Daň z pozemků

- B 14. Daň ze staveb a jednotek
- B 15. Silniční daň a daň z hazardních her
- B 16. Daň z nabytí nemovitých věcí
- B 17. Subjekty a předmět daně z přidané hodnoty
- B 18. Základ, sazba a správa daně z přidané hodnoty
- B 19. Spotřební a energetické daně
- B 20. Státní, místní a ostatní poplatky
- B 21. Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění a metody zamezení dvojího zdanění
- B 22. Subjekt a předmět cla
- B 23. Základ, sazba a správa cla
- B 24. Charakteristické rysy, principy a základní zásady správy daní
- B 25. Správce daně a osoby zúčastněné na správě daní
- B 26. Daňová kontrola a místní šetření
- B 27. Právní prostředky ochrany při správě daní
- B 28. Řízení registrační a řízení o závazném posouzení
- B 29. Daňové řízení nalézací
- B 30. Placení a vymáhání daní

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc. v. r.
vedoucí katedry